

PROJEKT „RAZVIJANJE SUSTAVA
UPRAVLJANJA I KONTROLE
INVAZIVNIH STRANIH VRSTA“
KK.06.5.2.02.0001

Invazivne strane vrste (engl. *Invasive Alien Species*, IAS) jedna su od glavnih prijetnji bioraznolikosti i s njom povezanim uslugama ekosustava na globalnoj razini, a mogu imati negativan učinak na zdravlje ljudi i gospodarstvo.

GLAVNA SVRHA I CILJ PROJEKTA

Smanjenje negativnih učinaka koje IAS imaju na bioraznolikost, te ispunjenje strateških ciljeva i zakonodavnih obveza na nacionalnoj i razini EU kroz razvijanje cjelovitog i učinkovitog sustava za upravljanje i kontrolu IAS u RH.

Razvoju sustava upravljanja i kontrole IAS u RH doprinijet će se:

- izradom akata planiranja za upravljanje IAS (akcijski planovi i planovi upravljanja) radi kontrole i ublažavanja njihovog štetnog utjecaja na zavičajne vrste i staništa
- jačanjem kapaciteta djelatnika tijela nadležnih za službene kontrole te provedbu EU i nacionalnog zakonodavstva o IAS
- podizanjem svijesti javnosti o IAS kroz provedbu komunikacijske kampanje u medijima i izradu edukativnih materijala o IAS.

PREDVIĐENI REZULTATI

2 AKCIJSKA PLANA:

- a) Akcijski plan o putevima nenamjernog nosa IAS spontanim širenjem
- b) Akcijski plan o putevima nenamjernog nosa IAS vezanim uz transport

5 PLANOVA UPRAVLJANJA:

- a) signalni rak (*Pacifastacus leniusculus*)
- b) mungos (*Herpestes javanicus auropunctatus*)
- c) kornjača *Trachemys scripta*
- d) žljezdasti nedarak (*Impatiens glandulifera*)
- e) cigansko perje (*Asclepias syriaca*)

2 ALATA ZA JAČANJE KAPACITETA DJELATNIKA U SUSTAVU SLUŽBENIH KONTROLA IAS:

- a) program edukacija i
- b) priručnik o prepoznavanju i postupanju s IAS

OSNOVNI PODACI O PROJEKTU

Izvor financiranja:
Operativni program Konkurentnost
i kohezija (2014.–2020.)

Ukupna vrijednost projekta:
11.008.381,72 HRK

Početak provedbe projekta:
listopad 2017.

Provoditelj:
Ministarstvo gospodarstva i održivog
razvoja, Uprava za zaštitu prirode

Radnička cesta 80,
10 000 Zagreb

T: +385 (0) 1 4866 102
F: +385 (0) 1 4866 100

www.mingor.gov.hr
www.strukturndefondovi.hr

ias-projekt@mingor.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda.
Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Ministarstva gospodarstva
i održivog razvoja.

INVAZIVNA STRANA VRSTA
MUNGOS

Herpestes javanicus

Foto: Ivica Popović

Mungos je mala zvijer, porijeklom iz Azije, koja zbog svoje brzine i spretnosti može svladati čak i zmije otrovnice. Upravo zbog te osobine je još za vrijeme austrougarske vlasti namjerno unesen na otok Mljet s ciljem smanjenja populacije poskoka.

Osim smanjenja broja strogo zaštićenog poskoka, **mungos ugrožava i druge zavičajne vrste gmazova, vodozemaca i ptica.**

ČIJI JE MUNGOS VELIKI NEPRIJATELJ?

Zbog svoje zemljopisne i evolucijske izoliranosti otočni ekosustavi posebno su osjetljivi na unošenje invazivnih stranih vrsta. Populacije otočnih vrsta uglavnom su male, lokalizirane i visoko specijalizirane pa unos predatorske vrste poput mungosa može uzrokovati njihov nestanak.

Mungos je svejed oportunist, što znači da je vrlo prilagodljiv po pitanju hrane. Najveći je neprijatelj **malim sisavcima, kukcima, gmazovima, vodozemcima i pticama koje se gnijezde na tlu** jer se njima hrani. Često ga se može vidjeti oko smetlišta i odlagališta otpada gdje lako može pronaći ostatke hrane. Također, može biti prijenosnik bjesnoće, leptospiroze i trihinele.

KAKO PREPOZNATI MUNGOSA?

Mungosa možeš prepoznati po malom, vitkom i izduženom tijelu s kratkim nogama i dugim, kitnjastim repom koji se prema kraju sužava. Njuška mu je ušiljena, uši kratke, a krzno smeđe – sive boje i prošarano zlatnim mrljama.

ŠTO SE PODUZIMA U VEZI SPRJEČAVANJA ŠIRENJA MUNGOSA

Republika Hrvatska je kao država članica EU obavezna provoditi odredbe **Uredbe (EU) br. 1143/2014 o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta**.

To znači da RH za sve invazivne strane vrste s **Unijina popisa** (invazivne vrste koje izazivaju zabrinutost u EU) mora poduzimati:

- mjere koje uključuju zabranu držanja, uvoza, prodaje, razmnožavanja i uzgoja
- mjere kontrole puteva nenamjernog unosa
- mjere ranog otkrivanja i brzog iskorjenjivanja te
- mjere kontrole vrsta koje su već široko rasprostranjene na teritoriju određene države.

Mungos se nalazi na Unijinom popisu te je široko rasprostranjen u RH i ugrožava naše zavičajne vrste. Planom upravljanja definirat će se mjere za upravljanje i kontrolu populacija ove vrste.

GDJE SE MUNGOS SVE PROŠIRIO?

Mungos se s otoka Mljeta namjerno unosi na ostale obližnje otoke te na poluotok Pelješac odakle se dalje proširio na kopno. Danas je zabilježen na otocima Mljetu i okolnim otočićima Kobravi, Moračniku i Tajniku, otoku Hvaru, Korčuli, Čiovu i Škrdi.

Iz Hrvatske se proširio i u susjedne države, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru te južno sve do Albanije.

Osim namjernim prenošenjem, mungos se u druga područja može slučajno prenijeti i kao slijepi putnik u vozilima i plovilima.

Širenjem znanja o štetnim utjecajima mungosa želi se spriječiti njegovo daljnje namjerno i nenamjerno raseljavanje.

**NAMJERNO PUŠTANJE U PRIRODU
INVAZIVNIH STRANIH VRSTA
STROGO JE ZABRANJENO!**

ŠTO AKO VIDIM MUNGOSA U PRIRODI?

Ako rado boraviš u prirodi i sumnjaš da si uočio mungosa ili neku drugu (invazivnu) stranu vrstu, možeš to prijaviti putem mobilne aplikacije Ministarstva.

Podaci o rasprostranjenosti invazivnih stranih vrsta važni su za upravljanje njihovim populacijama, odnosno smanjenje njihova negativnog utjecaja.

Dojavom nalaza stranih vrsta doprinijet ćeš njihovom ranom otkrivanju i očuvanju hrvatske prirode!

Mobilnu aplikaciju i više informacija o stranim i invazivnim stranim vrstama potraži na web stranici www.invazivnevrste.hr

Skeniraj QR kod i preuzmi aplikaciju

